



METODE DRUŽBOSLOVNEGA RAZISKOVANJA

Primerjalna analiza
STROGOST KAZNOVALNE POLITIKE

Drugi pisni izdelek

G. P.

Novinarstvo, 3. letnik, redni študij.

Ljubljana, 28. november 2012

1. Predstavitev ključnih raziskovalnih okvirov in pojmov.

Moje raziskovalno vprašanje se glasi: kako BDP (blaginja in premožnost državljanov) posamezne države v izbrani skupini držav EU 21 vpliva na to, kakšno kazen bodo ti državljani zahtevali za 25-letnega moškega, ki je že drugič vlomil v hišo. Države so izbrane na podlagi evropske raziskave ESS 2010, v vzorec pa so zajete samo države članice EU, v katerih je bila raziskava opravljena. Predpostavljam, da bodo prebivalci bogatejših držav zahtevali nižjo zaporno kazen kot tisti iz manj bogatih držav. Nenazadnje je blagostanje in bogastvo povezano tudi z vesplošno izobraženostjo prebivalstva in zaupanjem v njene represivne aparate. Vse to je nerazdružljivo povezano, najbolj očitno pa se vse naštetu odraža prav preko BDP-ja.

Prva spremenljivka je torej dolžina zaporen kazni, ki jo državljani zahtevajo za 25-letnega moškega, ki je že drugič vlomil v hišo. Druga spremenljivka pa je BDP posameznih držav članic, ki jo na grafu prikazuje zvezna črta. Raziskavo sem pripravil tako, da sem v tabeli iz prvega pisnega izdelka uporabil že združene kategorije za dolžino zaporne kazni. Dobljene štiri kategorije sem zapisal za vsako državo posebej, nato pa s spletne strani Eurostata dodal še podatke o BDP-ju na glavo prebivalca posameznih držav, ki izraža blaginjo in splošno zadovoljstvo v družbi. Zopet predpostavljam, da se večina držav drži nekega vzorca (bolj bogati – nižje kazni, revnejši – višje kazni). Poiskal bom tudi države, ki se ne držijo vzorca in poskušal razložiti, kje tiči vzrok.

2. Predstavitev podatkov s tabelo in grafom ter interpretacija dobljenih rezultatov

Tabela 1: Države EU 21 s štirimi kategorijami višine zaporne kazni v odstotkih in BDP-jem, izraženim v EUR, urejene po prvi kategoriji (najnižja zaporna kazen 1 mesec–1 leto).

	1 mesec-1 leto	1 leto-5 let	6-10 let	Več kot 10 let	BDP (v EUR)
Lithuania	5,8	83,1	6,8	4,2	8.900
Portugal	10,1	62,3	10,2	17,3	16.200
Češka	16,5	75,9	4,3	3,2	14.300
Bulgaria	18,5	73	4,2	4,3	4.800
Hungary	19,1	71,8	5,7	3,4	9.700
Slovakia	19,4	70	5,4	5	12.100
Slovenia	20,1	62,4	14,3	3,2	17.400
Greece	21,6	65,1	5,7	7,6	19.600
Poland	21,9	71,8	3,7	2,6	9.200
Estonia	24,4	70,1	4,3	1,3	10.700
Cyprus	26,1	68,4	3,6	1,8	21.000
Ireland	28,5	67,3	2,7	1,4	35.000
UK	28,5	67	3,3	1,2	27.500
Spain	31,1	63,2	2,4	3	22.800
Belgium	37,2	56,7	3,7	2,4	32.700
Germany	47,5	50,8	1	0,8	30.500
France	54,8	42	1,3	1,8	29.900
Netherlands	54,8	42,5	1,9	0,7	35.400
Sweden	57,4	41,5	0,7	0,4	37.300
Finland	59,1	39,7	0,5	0,7	33.300
Denmark	70,2	28,1	1,2	0,5	42.600

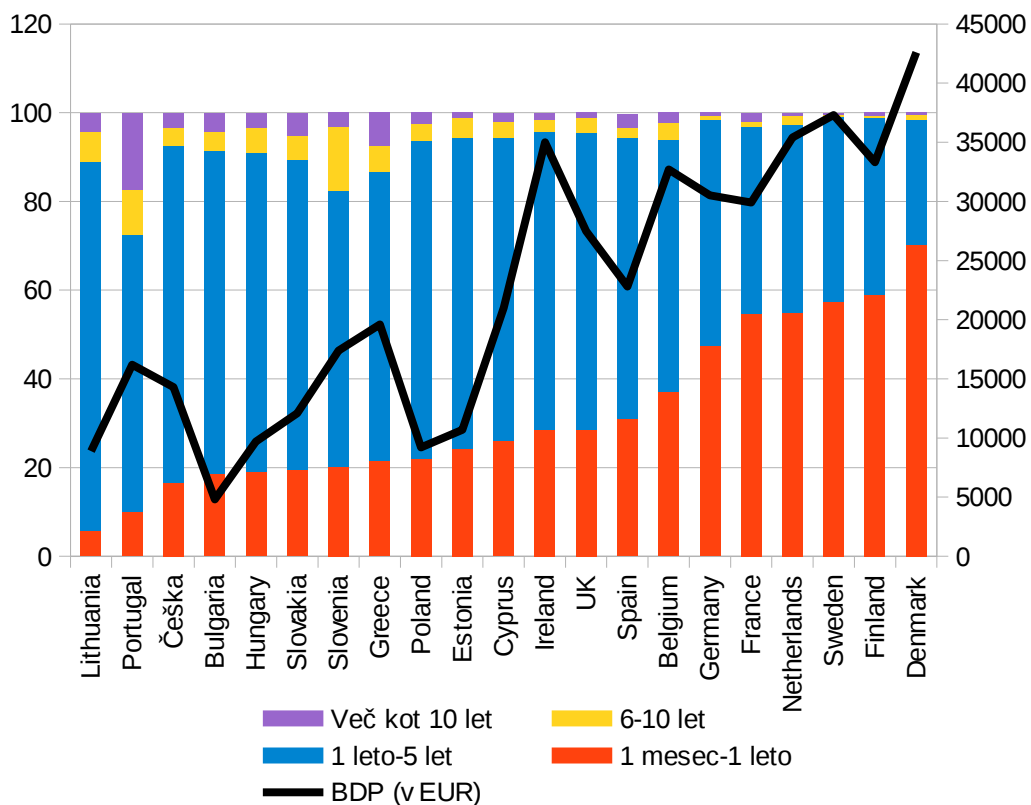
Vir: ESS in EUROSTAT, 2012.

V skoraj vseh državah, ki imajo visok BDP na prebivalca, večina državljanov za 25-letnega moškega zahteva kazen med enim mesecem in enim letom oz. redkeje med enim letom in petimi leti. Zahtevana dolžina zaporne kazni za kaznivo dejanje dvakratnega vloma je v teh državah torej nizka. Pri državah z manjšim BDP-jem opazimo pomik proti višji zaporni kazni. Pri teh državah se je največ vprašanih odločilo za kazen med 1-letom in 5 leti. Ker sem kategorije dolžin zapornih kazni v prvem izdelku združil, lahko upravičeno domnevam, da se v državah z nižjim BDP višina zaporne kazni giblje bolj pri petih letih kot pri enem letu, torej vsekakor višje. Zanimivi so podatki za Portugalsko in Slovenijo, ki imata kot edini državi pri tretji in četrti kategoriji (torej od 6-10 let ter več kot 10 let) dvomestno številko, torej več kot 10 % vprašanih zahteva najvišjo kazen. Zanimivo je tudi, da v severnih državah vprašani zahtevajo manjšo kazen, v t.i. državah južnega loka pa višjo, kljub temu, da se njihov BDP ne razlikuje bistveno (npr. Španija-Francija, ali pa Ciper-Velika Britanija). Na to vplivajo številni družbeni dejavniki. Eden izmed njih je zagotovo religija. Severne države so denimo izrazito protestantske, kjer je prisotna protestantska delovna etika, ki ceni trdo delo in poštenost. Drugo pa je že kar stereotipna delitev jug-sever, kjer se predpostavlja, da so prebivalci južnih predelov bolj ležerni in leni, kot severnjaki. To se posledično odraža v več revnih prebivalcih in porastu kriminala, državljani pa ne zaupajo v represivne aparate in zato za kriminalce zahtevajo višje kazni. Na severu pa se točno ve, da bo vsako kriminalno dejanje pravično obsojeno in tako ni potrebe, da bi oseba presedela v zaporu šest, osem ali celo več

kot deset let. Vse omenjeno najlepše ponazori spodnji graf, ki prikazuje zveznost med višino zaporne kazni in BDP-jem posamezne države. Izraziti in lepi primeri so Danska, Finska in Švedska, kjer zvezna črta kaže visok BDP, hkrati pa sta redeče in modro polje (nižje zaporne kazni) prevladujoči. V nasprotni smeri pa so ilustrativni primeri npr. Portugalska, Slovenija in Slovaška, kjer je BDP razmeroma nizek ali vsaj nižji v primerjavi s severnejšimi državami, hkrati pa so rumena in vijolična polja (višje kazni) bolj izrazita.

DODAJ LITERATURO!

Graf 1: Države EU 21 s štirimi kategorijami višine zaporne kazni v odstotkih in BDP-jem, izraženim v EUR.



Vir: ESS in EUROSTAT, 2012.

Viri in literatura

- European Social Survey (2012 - forthcoming). ESS Round 5 (2010/2011) Technical Report. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University London. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/> (28. december 2012).
- Hafner Fink, Mitja. 2012. *Metode družboslovnega raziskovanja. Gradivo za predmet-2.del*. Dostopno prek: http://mhf.fdvinfo.net/uploadi/editor/1349202304MDR_gradivo_za_predmet_MHF_prvi_del.pdf (28. december 2012).
- *Wikipedija*. Dostopno prek: http://sl.wikipedia.org/wiki/Statisti%C4%8Dna_spremenljivka (28. december 2012).